

WŁOCŁAWO KURIERZ

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUN

Przebieg
na miejscu i zł. 80
gr., na prowincji i
z odnośnikiem do
domu 2 zł. 50 gr.
Ogłoszenia
za wiersz milime-
trowy na pierwszej
stronie 10 groszy
polskich, na dru-
giej i trzeciej — 8
gr., na czwartej —
5 gr. Ogłoszenia
drobne po 3 grosze
za wyraz. Tłustym
drukem — podwój-
nie. Najm. ogł. —
30 gr. Dla zagran-
icy ceny o 100 proc.
wyższe. Układ ogło-
szeń czterolamowy.
Ceny ogłoszeń, po-
dane w złotych pol-
skich, obliczane bę-
dą podług kursu
złotego franka,
ustalonego przez
Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIELI I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Kazimierz Ossowski i S-ka

W WŁOCŁAWKU, UL. 3-go MAJA 6.

POLECA WIELKI WYBÓR NA SEZON WIOSENNY:

KORTY, BOSTONY, KAMGARNY, KREPY I KASZMIRY NA SUTANNY, TRYKOTINY KOSTJU-
MOWE I SUKNIOWE, GABARDINY, RYPSY NA PŁASZCZE I SUKNIE, SUKNA NA PALTA.

Maty, Krepony wełniane, Szewioty na mundurki, Adamaszki
podszewkowe, Satyna francuska w desenie i gładka.

DZIAŁ MATERJAŁÓW MEBLOWYCH jako to: GARNITURY NA OTOMANY, PLUSZE
GŁADKIE I WYCISKANE, FIRANKI, GOBLINY, RYPSY, DYWANY, CHODNIKI i t. p.

KOLORY WŁASNEGO WYBÓRU

WIELKI WYBÓR GALANTERII

BANK KREDYTOWY W WARSZAWIE ODDZIAŁ WE WŁOCŁAWKU

- NOWY RYNEK 3.** **NOWY RYNEK 3.**
1. Przyjmuje zapisy na **AKCJE BANKU POLSKIEGO** na warunkach ogłoszo-
nych w odezwie Komitetu Organizacyjnego.
  2. Otwiera rachunki **W ZŁOTYCH I WALUTACH ZAGRANICZNYCH** oraz
przyjmuje wkłady na oprocentowanie **W DOLARACH**, frankach i funtach an-
gielskich na zasadzie zezwolenia Ministra Skarbu z dnia 15 lutego 1924 roku.
Zwrot wkładów w walutach złożonych.

*Niech się Królestwo stanie, — nie krzyża, lecz zbawienia.
O daj nam, Jezu Panie, Twą Polskę objawienia.
Wyspiański.*

Głód! Nędza!

Dobiega tydzień kwesty na doraźną pomoc dla Nędzy Wyjątkowej — dziwnie chłodno do tej kwesty odnosi się społeczeństwo nasze.

Wy wszyscy, którzy tak bardzo zabiegacie o to, aby to widmo nędzy nie weszło w progi domów waszych. Wy szczęśliwi! Wy, o których Głód i Nędza nie pamiętają, nie znają nazwiska — pamiętajcie o tych, których te okropne widma nie opuszczają, siejąc niewypowiedziany ból, chorobę, śmierć!

Niechże raz jeden serce wasze

ogarnie wielką Otiarną Miłość, dla tych upośledzonych, i skłoni do złożenia ofiary. Ofiary Wielkiej! dziękczynnej daniny za to, że brać nie potrzebujemy.

Nie wszędzie dotrą kwestarki, praca przykra odstrasza, niechże jednak wszędzie dotrze głos sumienia.

Daj dla ulżenia doli braciom swoim biednym!

Otwieramy listę ofiar na rzecz doraźnej pomocy Nędzy Wyjątkowej w Administracji »Słowa Kurjawskie«.

Zasady i polityka Chrz. Demokracji jako stronnictwa.

(Według referatu prezesa Chacińskiego.)

Chrz. Demok. a Rzym i kler.

Dużo się mówi o klerkalizmie Chrz. Demok., zowiąc ją partią polityki Rzymu. Zarzut ten zjadliwie stosują do stronnictwa jego przeciwnicy.

Otóż Chrz. Demok. nie jest

wcale partią klerkalną, ani partią dla polityki Rzymu.

Kurja rzymska ma niewątpliwie swą politykę, lecz Chrz. Demok. traktuje ją, jak każdą inną politykę, to znaczy krytycznie.

Jeżeli ta polityka idzie wbrew in-

teresom Polski, to Chrz. Demok. nie może się z nią solidaryzować i rzeczą naszego przedstawiciela w Rzymie jest bronić tych interesów.

Rzymu słuchać chcemy tylko w sprawach wiary katolickiej. Jeżeli w polityce uznajemy chrześcijańskie zasady, to głównie dlatego, że zasady te są naprawdę zbawienne i przynoszą wszechstronny pożytek. Państwa lub narody, które zerwały z Rzymem, lub w swej polityce nie uznają chrześcijańskich zasad, nigdy nie mogą wejść na drogę prawdziwego rozwoju.

Księża traktujemy jak każdego innego członków naszego stronnictwa i jak równouprawnionych obywateli. Dowodem tego niech będzie fakt, że Chrz. Demok. wykluczyła ze swego klubu księdza posła Dachowskiego, który okazał się dla stronnictwa nieodpowiednim.

Z drugiej strony Chrz. Demok., uznając owocną pracę księży, zwłaszcza na polu oświatowym, i to najwięcej w b. dzielnicy pruskiej, potępia kategorycznie wszelkie zohydzenia duchowieństwa, jak to czynią niektóre partie lewicowe.

Chrz. Demok. a państwo polskie.

Chrz. Demok., nie będąc bynajmniej partią klerkalną, jest jednak partią wybitnie katolicką — bo z tego katolicyzmu wypływa głównie cała siła tego stronnictwa. Dlatego też staje w obronie katolicyzmu w Polsce, którą uważa za państwo narodowe nie narodowościowe, jak tego chcą zwolennicy nie słusznych praw, lecz przywilejów dla mniejszości narodowych.

Chrz. Demok. jest zdania, że rządzić Polską mogą Polacy bez udziału obcych elementów w rządach i że Demokratyczna Rzeczpospolita musi być naprawdę Rzeczpospolitą Polską, tolerancyjną, ale nawskroś narodową, państwem, w którym naród polski dominującą odgrywać będzie rolę.

Chrz. Demok. a mniejszości narodowe.

Stosunek do Niemców.

Chrz. Demok. respektując bezwzględnie konstytucję, stoi na stanowisku, że żywioł niemiecki na ziemiach rdzennie polskich znalazł się jako element narzucony nam siłą. I dlatego nie powinno się znaleźć

w Polsce stronnictwa, któreby pragnęło uczynić Niemcom jakieś ustępstwa terytorialne lub ustępstwa ze szkodą naszego państwa i narodu. Niemców napływowych, których nie uważamy za przyjaciół Polski traktować musimy jako żywioł nam bezwzględnie wrogi. Żalować więc tylko należy, że Liga Narodów nie zawsze poszła w myśl naszych życzeń w kierunku wydalenia optantów i likwidacji mienia i własności niemieckiej.

Stosunek do Rusinów.

Inaczej się sprawa przedstawia, jeżeli chodzi o kresy wschodnie. Tam od wieków ścierały się dwie kultury, kultura zachodnia czyli łacińska lub chrześcijańska i kultura wchodnia, czyli bizantyjska. Polska utopila w tych stronach dużo krwi własnej, jak i wysiłków cywilizacyjnych. Z chwilą powstania naszej państwowości naj-

FIRMA F. WIECZORKOWSKI i W. ŁAPIŃSKI Sprzedaż Skór

Włocławek, Nowy Rynek 9.

Ma na składzie w każdej ilości skóry Pfeiffera, Temlera, zagraniczne i inne. Również pasowe, blanki, surowiec rymski i troki. Także skóry miękkie, jak: chromy, bukaty, gemzy, lakier, baranice na ubrania i kapelusze, juchty i t. p. Fabryczna sprzedaż gum obcasowych »Berson«, pasta na tuziny »Dobrolin« i wszelkie przybory szewskie.

Również skupuje się i wymienia na wyprawne wszelkie skóry surowe.

Ceny niskie.

Proszę Szanowną Publiczność przechonać się.

Chcesz mieć oszczędność oprocentowaną i zabezpieczoną złotem
Chcesz mieć tani kredyt
Kup Akcje Banku Polskiego
zapisy przyjmuje
za dolary i marki polskie
Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie
ODDZIAŁ W WŁOCŁAWKU
ulica 3-go Maja Nr. 22. Telefon Nr. 93.

silniej wyloniła się sprawa t. wz. Galicji Wschodniej. Powstawały bowiem niejednokrotnie wątpliwości czy Polska ma istotne prawo do tej polaci ziemi. Ale bohaterka obrona Lwowa wykazała najlepiej, że Galicja (dziś Małopolska) Wschodnia jest polską i chce pozostać polską.

Na nic się również zdaly podstępne knowania Czech, które przez Galicję Wschodnią utworzyć chciały korytarz celem połączenia się z Rosją. Tak zwany »ruch ukraiński« powstał jedynie z inicjatywy i za pieniądze niemieckie.

Chrześć. Dem. w kwestii ruskiej stoi na stanowisku aby Małopolska Wschodnia pozostała na zawsze integralną częścią Rzeczypospolitej, bo tylko przy Polsce ziemia ta może rozwinąć się i kulturalnie i gospodarczo.

Chrześć. Dem. potępia również wszelkie projekty autonomiczne względem Małopolski Wschodniej, wychodząc z założenia, że wzmocniłoby to tylko wpływy niemieckie i rosyjskie.

Stosunek do Białorusinów.

Zagadnienie białoruskie jest już o wiele łatwiejsze, zważywszy że lud białoruski jest katolickim i że na Białej Rusi szkoły polskie są szeroko rozpowszechnione. Lud ten kocha Polskę i chce do niej należeć ale wywrotowa robota ze strony niektórych posłów lewicowych staje się często przyczyną dezorientacji narodowej u Białorusinów. Jeżeli chodzi o administrację tego terenu, to przyznać trzeba, że jest ona jeszcze niedostateczną i nie mogąca zadowolić tego ludu.

Państwo polskie powstało dzięki wysiłkom narodu polskiego i tylko naród polski jest w stanie utrzymać nadal niepodległość. Polska musi być bezwzględnie państwem narodowym. Na tym punkcie stoi niezłomnie Chrześć. Demokracja i tym pierwszym zasadniczym punktem różni się od stronnictw lewicowych.

d. c. n.

Dobrze wymierzony cios.

Pod nagłówkiem »Pod przegierz oszczercę!« — dwutygodnikowy organ hodurców, tak nazwana przez mimowolną autoironię »Polska Odrodzona,« — pomieścił paszkwiliścianą i ordynarną pseudorecenzję broszury: »Najazd sekciarstwa na Polskę«. Pomija ona całkowicie zaatakowanych przez broszurę towarzyszy niedoli: baptystów, adwentystów, metodystów, badaczy Pisma, imkistów, a zajmuje się jedynie hodurstwem, a i to w sposób osobliwy. Pomija tu znowu argumentację rzeczową i całe mnóstwo faktów, wytoczonych przeciw hodurnym narodowcom, łącząc gołosłownie, jakoby argumentacji w broszurze zgola nie było, a fakty były »stękiem fałszów i bezwstydnymi oszczerstwami«. Natomiast, ku zbudowaniu nieszczęśliwych czytelników, tak nazwana przez mimowolną autoironię »Polska Odrodzona«, ze wściekłą pasją wyrывa z broszury kilka faktów, jako niby okazy oszczerstwa, które wystarczy

przedstawić, aby je uznać za rzekomo oszczercze.

Te fakty są: że »biskupa« Hodura przezywają własni wyznawcy jego »Fransiem-malpa« z powodu szpetoty jego oblicza; że otrzymał on sakrę biskupią z rąk Villata; że liczba jego wyznawców w Ameryce spadła z 28 na 20 tysięcy; że żydostwo popiera hecę hodurcowską; że Hodur wyciąga rękę na wschód, do Trockiego; że masoneria wyasygnowała 60 milionów dolarów na propagandę sekciarstwa, z czego część czwartą przeznaczono na agitację w Polsce.

»Koroną tych oszczerstw« ma być »wymysł«, że ks. Bończak, to zbieg, skompromitowany kryminalnie w Ameryce. I tylko ta »korona« została zdemontowana pewnym argumentem. Mianowicie: »Zbyt wiele pracy ma ks. Bończak, by ciągnąć przed kratki sądowe pierwszego lepszego nędznika rzymskiego«.

Resztę tej pseudorecenzji, okłó 10 wierszy, »skonfiskowano«. Musiał to być kwiatek prawdomówności i elegancji hodurnej nielada!

Wobec więcej niż prawdopodobnego, na podstawie mnożących się faktów, hasła masonsko-żydowskiego: Przed kratki »oszczerców« mafii przeciwkatolickiej i przeciwpolskiej! — byłoby najwłaściwie wierzyć w brak czasu ks. Bończaka i jego towarzyszy. Nawet zaślepieni adherenci ich nie mogą w to uwierzyć, jeśli nie są obrani z rozumu. Wszak walka z Kościołem i Polską jest ich zadaniem wyłącznym, uzyskać zaś wyrok sądowy przeciw »najnowszemu ojcu kościoła« — cóż by to była za gratka! Stawianie go więc tylko pod przegierz — in effigie — na śmietniku hodurcowskim jest potwierdzeniem rzekomych oszczerstw, oraz dowodem, jak mocno broszura jego zatęgała sumieniem hodurców, jaki więc ona stanowi — dobrze wymierzony cios!

X. Ch.

Co słychać w Łowiczu.

(Korespondencja własna.)

— Mieszkańcy naszego miasta podziwiali w dniu 7, 8, 9 marca szkice akwarele Stanisława Błońskiego. Młody artysta-malarz po zwiedzeniu całego kraju ma swój cenny zbiór ofiarować Rzeczypospolitej.

— Przy Chrześcijańskim Tow. Do czynności w Łowiczu powstała sekcja pod hasłem: »Cnleb głodnym dzieciom«. Zarząd Sekcji energicznie zabrał się do wykonania, tak szlachetnego zadania.

— W dniu 25 lutego dzięki staraniom dowódcy pułku p. pułk. Topolińskiego rozpoczęły się kursy ogrodnictwa dla żołnierzy. Kursy trwać będą do 25 marca. Na wykłady, które odbywają się w sali podoficerskiej uczęszcza 60 żołnierzy.

Ogłaszajcie się
w Słowie Kujawskim

Co niesie dzień?

MARZEC

16

NIEDZIELA

Paźd. 2 Postu, Cyrjak z tow. mm., Julian m.

Jutro: Gertruda p., Patryk b. w.

Wschód słońca o g. 6.15

Zachód o g. 6.4

Wsch. księżycy o g. 12.43

Zachód o g. 3.39

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Marzec	godzina	ciśnienie powietrza w mm. 700+	temperatura w stopniach Celsjusza	zachmurzenie niebieska 0-10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr./sek.
13	21	71,8	-9,0	0	C - 0
14	7	70,7	-13,6	00	C - 0
14	13	69,8	-3,0	00	C - 0

W dniu 13 marca najwyższa temperatura wynosiła -3,0, najniższa -11,5. Śnieg: — cm.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 15 marca r. b. wynosi 1.800.000 mk.

Z giełdy d. 14.3:

Dolar	9.250.000
Funt angielski	39.750.000
Frank szwajcarski	1.602.000
Frank francuski	425.000
Frank belgijski	345.500
Liry włoskie	399.000
Korony czeskie	264.000
Korony austriackie (100)	—
4% poz. premi. 1.450.000, 8% poz. złota 15.000.000, 6% poz. seria II A. 1.400.000, 6% pożycz. dol. 5.675.000, 4 1/2% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemińskiego (216 mk. = 100 rub. rosyj.) 6.500.000 mkp.	

Święcenia Subdiakonatu. W sobotę godz. 8 rano w kaplicy Piusa X. Najdostojniejszy Pasterz udzielił święceń subdiakonatu alumnom Semin. Duchownego. Otrzymali święcenia z ostatniego kursu: Wolski Wojciech, Wyszynski Stefan, Placek Bronisław, Fijałkowski Julian, Michniewski Stanisław, Mikusiński Jan, Kołodziejki Stefan, Janic Konstanty, Lankiewicz Zygmunt. I z przedostatniego kursu: Guzenda Karol, Dąbrowski Stanisław, B. onszewski Zygmunt.

Rekolekcje dla panien odbędą się dnia 17, 18 i 19 marca, t. j. w poniedziałek wtorek i środę o godz. 7 wieczorem w kościele parafialnym św. Jana.

Odpuść św. Józefa. W nowym kościele św. Stanisława uroczystość św. Józefa obchodzona jest z odpuściem, który został nadany dla nowej parafii w zeszłym roku przez St. licę Ap. stolską. Nabożeństwa uroczyste z wystawieniem N. Sakramentu z udziałem zaproszonych księży odprawione będą: suma o godz. 11 rano, popołudniowe nabożeństwo o godz. 3 i pół. Przez dziesięć poprzedzających tę uroczystość dni odprawiana jest wieczorem o godz. 6 i pół nowenna z wystawieniem N. Sakramentu.

Powtórzenie »Zaczarowanego Koła«. W nadchodzącą niedzielę znane we Włocławku Koło Dramatyczne przy Chrześc. Zw. Zaw. wystawia na scenie teatru »Polonia« po raz trzeci piękną sztukę, baśń dramatyczną Lucjana Rydla »Zaczarowane Koło« w 3 aktach. Kto jeszcze nie był na »Zaczarowanym Kole« niech korzysta ze sposobności, a napewno nie pożałuje, bo spędzi wieczór przyjemnie, zobaczy piękną wystawę, a także jednocześnie poprze cel i wysiłek młodych aktorów zawodowych. Zysk przeznaczony na cele oświaty robotniczej.

Wielka Akademia. Ruchliwy Komitet Doraźnej Pomocy Nędzy Wyjątkowej pod protektorem J. E. ks. Biskupa dr. St. Zdzitowieckiego w dniu 17 marca, w poniedziałek, o godz. 7 30. wieczorem w Sali Aktowej Gimn. Ziemi Kujawskiej, z powodu 3-iej rocznicy uchwalenia Konstytucji, urządza Wielką Akademię z łaskawym udziałem pana dr. Franciszka Raba członka komisji konstytucyjnej, p. Z. Urbańskiej, p. M. Makowskiej, oraz p. Rogalskiego. Chór Seminarjum Naucz., oraz orkiestra symfoniczna 14 p.p. uświetnią ten wieczór. Ceny biletów, które nabyć można we wszystkich księgarniach od 1.000.000 do 5.000.000 mk. Dla uczącej się młodzieży 500.000 mk. Szczegóły w programach. Całkowity dochód na rzecz Doraźnej Pomocy Nędzy Wyjątkowej. Sądzymy, że szlachetny cel oraz chęć przeprowadzenia mile wieczoru zgromadzi tłumy publiczności w sali Aktowej.

»Dzieci dla dzieci«. Pod tem hasłem komitet doraźnej pomocy dla nędzy wyjątkowej pod protektorem J. E. ks. biskupa Zdzitowieckiego w dniu 17 marca (poniedziałek) o godz. 3.30 po połud., niezależnie od tego, dnia 18 marca w tejże godzinie dla wszystkich dzieci urządza w teatrze »Nowości«, »Wieczór Baśni« na który złożą się: komedijka, deklamacje, śpiewy i żywe obrazy. Przedstawienie będzie prawdziwie artystycznie wykonane i ma dać żywy obraz serdecznej troski o dolę najbardziej potrzebujących. Niechże więc młodzież obecnością swoją zadokumentuje miłość dla tych malutkich! Ceny miejsc od 500.000 mk. do 3.000.000. Bilety można nabywać wcześniej w polskich księgarniach. Szczegółowe programy będą do nabycia przy wejściu do teatru.

Zebrań Członków Stow. Właścicieli Nieruchomości odbędzie się w piątek dn. 21 b. m. o godz. 4 i pół p.p. w sali Twa Krajozn. Kaliska 1. na porządku sprawa mieszkaniowa i in. b. aktualne.

Z życia Stow. im. św. Kazimierza. W nowej parafii przed kilku miesiącami założone zostały stowarzyszenia młodzieży męskiej i żeńskiej. Stowarzyszenie męskie nosi imię św. Kazimierza i w ubiegłą niedzielę obchodziło uroczystość swego świętego Patrona. Rano była młodzież męska i żeńska w nowym kościele

Na sezon wiosenny poleca ostatnie nowości:

Kamgarny, Markizety, Bostony, Satyny wzorzyste, Gabardiny okryciowe, Zefiry koszulowe, Covercoty, Batysty kol. i białe, Sukna we wszystkich kolorach, Adamaszkę podszewkowe, Crepony szlafrokowe, Crepe de Chine w kolorach, Jedwabie sukniowe.

„Spółka Kujawska“ sp. Akc.

Włocławek, Nowy Rynek 5.

na nabożeństwie, po południu w salce przy kościele odbyła się uroczystość, na którą się złożyły: odczyt prezesa stowarzyszenia, śpiewy i deklamacje o św. Kazimierzu i inne, wreszcie odegrana została sztuczka p. t. „Józef Egipski“. Całość wypadła dobrze. Młodzież i zebrani starsi parafianie wychodzili z uroczystości zadowoleni.

Zebranie »Sodalicyj«. Dnia 14 b. m., jako w drugi piątek miesiąca, o godz. 7.30 wiecz. odbyło się w lokalu gimnazjum im. Długosza ogólne miesięczne zebranie »Sodalicyj Królowej Korony Polskiej«. Przewodniczył ks. moderator Piotr Zwierz. P. Wiatowska wygłosiła piękny referat p. t. »Materjalizm a idea Boga«, poczem wywiązała się ożywiona dyskusja. Uchwalono następnie, ażeby odbyły się osobne rekolekcje dla »Sodalicyj«. Rekolekcje rozpoczną się dzisiaj, w niedzielę, o godz. 6 wiecz. w lokalu gimnazjum im. Długosza i będą trwały przez poniedziałek i wtorek; we wtorek wieczorem spowiedź w katedrze, w środę zaś rano (dzień św. Józefa) rekolektanci przystąpią w kaplicy sodalicyjnej do Stołu Pańskiego. W niedzielę, dnia 16 b. m. o godz. 8.30 r. ks. Moderator odprawi w kaplicy sodalicyjnej nabożeństwo za duszę ś. p. Jadwigi Domeradskiej, zmarłego niedawno członka »Sodalicyj«. Przewodniczący oznajmił, że biblioteka »Sodalicyj« (przy »Czytelnicy katolickiej dla wszystkich« obok katedry) otwartą jest zawsze w niedzielę po zebraniu miesięcznym od godz. 12—2 popołud. W ciągu ostatnich paru tygodni »Sodalicyja« zebrała na Uniwersytet Lubelski 120 milion. mk. Lista członków czynnych i wspierających Tow. Uniw. Lubelskiego ogłoszona będzie w tych dniach w prasie. Po przyjęciu nowych członków, przewodniczący zamknął obrady o godz. 9 wiecz.

Podziękowanie. Opieka Domu Sierot składa najserdeczniejsze podziękowanie Sz. Zarządowi Stow. Spożywczego „Ogniwo“ przy Fabr. Ferd. Böhm i P. Ignacemu Postolskiemu za łaskawie ofiarowaną sumę Mk. 37.500.000 dla dzieci-sierot z ulicy Biskupiej. Pomoc ta okazała się bardzo na czasie, gdyż instytucja walczy z brakiem funduszy zatem prosimy ludzi dobrej woli o pamięć dla sierot, które w liczbie 46 wychowują się w Domu Sierot, Biskupia Nr. 8.

Zarząd.

Subskrypcja akcji. W dalszym ciągu akcje Banku Polskiego w Banku dla Handlu i Przemysłu we Warszawie Oddział we Włocławku subskrybowali:

- P. Waclaw Plonecki 1 akcje,
- Z. Postolski i S-ka 10 „
- Stefan Beczkowicz 25 „
- Urzędnicy Starostwa 43 „
- I. Hozenbal 5 „
- Razem 84 akcyj.

Spółka Kujawska dla handlu towarami bławatnymi i konfekcyjnymi. Spółka Akcyjna, subskrybowała w Banku Kujawskim 25 sztuk akcji Banku Polskiego.

Do naśladowania. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Banku Kujawskiego we Włocławku uchwaliło przeznaczyć z zysków za rok 1923 na cele instytucji społecznych, Mk. 250.000.000.

Nauczycielstwo dla Banku Polskiego. Zarząd główny Stow. chrz. nar. nauczycielstwa szkół powszechnych uchwalił:

a) subskrybować z własnych funduszy (pięć akcji). Każdy oddział

i koło powiatowe przynajmniej po jednej akcji; b) zająć się propagandą za subskrypcją w jaknajszerszych warstwach społeczeństwa; c) powołać osobną sekcję subskrybcyjną dla informowania członków i zarządów kół; d) poprzeć każdą formę działalności nauczycielskiej na rzecz akcji Banku Polskiego.

Wyższe kursy nauczycielskie.

Państwowe wyższe kursy nauczycielskie dla czynnych, wykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych odbędą się w r. szk. 1924/25 w Warszawie (gr. human., przyr.-geogr., matfiz. oraz prawdopodobnie śpiewu i gimn.), w Lublinie i Łodzi (human.), we Lwowie (human. i geogr.-przyr.), w Krakowie (mat.-fia. i robót) oraz w Poznaniu (mat.-fiz.). Prócz tego przy instytucie robót ręcznych w Warszawie odbędzie się jednoroczny kurs rysunku i robót ręcznych.

Na kursy zgłaszać się mogą w drodze służbowej wykwalifikowanymi nauczyciele ze wszystkich okręgów szkolnych. Warunkiem przyjęcia jest egzamin wstępny.

Nowe opłaty pocztowe. Na czasosokres od 19 do 31 marca 1924 r. włącznie zwaloryzowano i ustalono opłaty pocztowe, telegraficzne i telefoniczne w markach polskich jak następuje:

W obrocie wewnętrznym za list 250.000 mk.; kartki 150.000 mk., druki do 50 gr. 80.000 mk., do wagi 100 gr. 130.000 mk., próbki towarów do 250 gr. 350.000 mk., do 500 gr. 500.000 mk., paczki do 1 kg. 750.000 mk., do 5 kg. 1.400.000 do 10 kg. 2.300.000 mk., po 15 kg. 3.250.000 mk., za słowo telegramu zwykłego 150.000 mk., najmniej za telegram 1.500.000 mk. W obrocie zagranicznym obowiązują te same opłaty jakie obowiązywały w czasie od 1 do 16 marca r. b.

Przysłowia na marzec. Z bogatego skarbcza przysłów, przytaczamy przysłowia następujące na marzec:

W marcu jak w garcu. — Młoda rada i marcowa pogoda skutku nie mają. — Ile mgieł w marcu, tyle deszczów w czerwcu. — Co marzec wypieczę, to kwiecień wysięczę. — W marzec, niejedyn zadrze brodę starzec. — Kiedy marzec przeżył starzec, będzie zdrów. — Na świętego Kazimierza wyjdzie skowronek z pod pierza. — Na świętego Kazimierza czajka przybieża. — Na święty Kazimierz dzień z nocą zmierz. — Czterdziestu męczenników jakich, będzie czterdzieści dni takich. — Na świętego Grzegorza idzie zima do morza. — Gdy bocian na święty Józef przyleci, przynosi resztę zamieci. — Na Zwiastowanie przybywaj bocianie. — Na Zwiastowanie, kiedy mgła w zaranie, choć słonko jasno wschodzi, znak niechybnej powodzi. — Jaki dzień Zwiastowania, taki sam Wielkiejnocy.

KRONIKA POLICYJNA.

Przejechanie. Dnia 12 III. b. r. o godz. 7 rano przy ul. Kaliskiej został przejechany wozem próżnym Smyk Piotr, mieszkaniec wsi Pławki gm. Radziejów. Woznicę nieostrożnej jazdy Kisielewskiego Hermana pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

Kradzież. Przy ul. Płockiej № 2 właścicielowi domu Jarzębowskiemu Antoniemu rozebrano ogrodzenie i takowe zostało odnalezione u Pracznego Jana ul. Płocka Nr. 5.

Pijaństwo. Karbowiaka Włodzimierza zamiesz. we wsi Chojnowskie Blota gm. Fabjanki, we wtorek znaleziono w bramie pijanego i napwól zmarzniętego na Starym Rynku.

Komu zależy
na otrzymaniu WĘGLA, KOKSU
w najlepszym gatunku

Komu zależy
na terminowej wysyłce z kopalń

Komu zależy
na niskiej cenie

Komu zależy
na dogodnych warunkach

Komu zależy
na solidnej obsłudze

zechce łaskawie zamawiać

WĘGIEL,

KOKS

WAGONOWO

HURTOWNI OPAŁOWEJ

M. NAPIÓRKOWSKI

WE WŁOCŁAWKU

ul. Kaliska Nr. 17, telefon 209.

UWAGA! Biuro czynne od g. 9 rano do g. 6 p. p.

Kupujcie u Chrzescijan!

SZPROTY

w każdej ilości stale na składzie

Plac Dąbrowskiego 14 tel. 235,

Sylwin Czarniecki

Napad na kościół w Błotnicy pod Radomiem.

W nocy z soboty na niedzielę, 8/9 b. m., 12-u niewiadomych zлочyńców urządziło formalny napad na kościół parafjalny w Błotnicy, wsi kościelnej, odległej o 17 kilometrów od Radomia.

Świątokradzcy ci związali sznurami dozorcę kościelny, obili go kijami i wynieśli na cmentarz, znajdujący się pół kilometra od kościoła, gdzie omdlałego z bólu porzucili. Po otwarciu zamków wtargnęli do wnętrza kościoła i rozpoczęli gospodarke.

Zabrawszy cenniejsze przedmioty, jak monstrancję, kielichy, wota i t. p., uciekli w niewiadomym kierunku.

Świątokradzcy okradli kościół z cenniejszych przedmiotów niemal doszczętnie na sumę około 20 miliardów marek.

Wdrożono w tej sprawie energiczne śledztwo przy udziale ekspozytury śledczej z Radomia.

Po odprowadzeniu do komisariatu Karbownik został doprowadzony do przytomności.

Za bójkę pociągnięto do odpowiedzialności Bolderowa Eustachego, Makowskiego Kazimierza i Rosoła Augusta zamieszkałych we wsi Dobiegniewo, oraz Gostyńskiego Walentego za pobicie gospodarza domu Kasprowskiego ul. Kapitulna Nr. 9.

Z OKOLIC.

Z Turku. Przed paru tygodniami ukazał się pierwszy numer pisma młodzieży gimnazjalnej w Turku pt. „Jutrzenka”, obituując we wszystkie wiadomości życia szkolnego, którego redaktorem naczelnym i odpowiedzialnym p. Żolniczek. Komitet redakcyjny składa się z przewodniczącego z uczniów klasy siódmej, a mianowicie: J. Wejca prezes, R. Wesołowski, St. Papiewski, St. Moskowski, St. Sekrutowicz, M. Pściuki i I. Apt. Redakcja „Jutrzenki” pragnąc, aby to pismo dotarło do jaknajszerszych warstw młodzieży, by mogli niejako żyć z sobą, wzajemnie dzielić się swymi doświadczeniami i wrażeniami z szerszym gronem kolegów i koleżanek, zwraca się z gorącym apelem do Sz. Kolegów i koleżanek o łaskawe przesyłanie artykułów, zamówień na drugi numer, który prawdopodobnie ukaze się około 15 b. m. do Redakcji i Administracji „Jutrzenki” Turku — Gimnazjum męskie.

Konkurs Brzydoty W Inowrocławiu miejscowy klub kręglarzy wystąpił z balem ostatkowym, który w sali Basta zgromadził całe miejscowe towarzystwo. Na balu rozstrzygnięto dwa konkursy. W pierwszym, na najpiękniejszą z pań nagrodę, serwis porcelanowy większością głosów przyznano pani Gronertowej. W konkursie drugim na najbrzydszego mężczyznę, laureat nie czekając na nagrodę pospiesznie opuścił zebranie.

Z Sejmu.

Na posiedzeniu Sejmu, dnia 13-go b. m., po dalszej rozprawie nad projektem ustawy o pomocy państwowej na odbudowę, pos. Dąbski jako sprawozdawca Komisji Spraw Zagranicznych słożył sprawozdanie o wnioskach w sprawie Kłajpedy.

Wiadomości, jakie dotychczas nadeszły do Warszawy o sprawozdaniu złożonym przez p. Davisa Radzie Ligi Narodów, musiały wywołać żywy niepokój w kręgach politycznych i sejmowych i były przyczyną natychmiastowego wypowiedzenia się odpowiedzialnych czynników politycznych polskich, aby nie dopuścić do jakiegokolwiek uszczuplenia praw Polski w Kłajpedzie, i całym swym autory-

tetem poprzeć stanowisko Delegata Polskiego przy Lidze Narodów.

Po przemówieniu pos. Dąbskiego pierwszy raz zabrał głos Minister Spraw Zagranicznych p. Zamoyski, który w zwięzłym i jędrnym oświadczeniu, złożonym w imieniu Rządu, zapewnił Sejm, że ze strony Rządu podjęte będą wszelkie środki w obronie słusznych praw Polski do Kłajpedy.

W rozprawie nikt głosu nie zabrał, a przedstawione rezolucje Izba uchwaliła jednogłośnie.

Resztę posiedzenia wypełniło zakończenie rozprawy w drugim czytaniu nad projektem ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Po wyjaśnieniach przedstawicieli Rządu: Kierownika Ministerstwa Pracy p. Simona i Wiceministra Skarbu p. Klarnera, przystąpiono do głosowania kilkudziesięciu zgłoszonych w czasie rozprawy poprawek.

Większość poprawek w głosowaniu odrzucono. Projekt ustawy w swych zasadniczych postanowieniach przeszedł w brzmieniu ustalonym przez większość Komisji Ochrony Pracy. Ubezpieczenie obejmie pracowników przemysłowych, zgłoszone przez pos. Waszkiewicz poprawki zmierzające do rozciągnięcia dobrodziejstw ustawy również na robotników rolnych zostały odrzucone. Objęcie ustawą pracowników umysłowych zostało załatwione połowicznie, gdyż uchwalono kompromisową poprawkę pos. Puchalki, która decyzyjnie w tej sprawie przekazuje Radzie Ministrów. Wkładki na fundusz zabezpieczeniowy oraz zasiłki obliczane będą od fabrycznych zarobków robotnika, a poprawki pos. ks. Styczyńskiego, które poparł również przedstawiciel Rządu, zmierzające do obliczania wkładów i zasiłków wedle zarobków robotnika niewykwalifikowanego zostały odrzucone. Udział Skarbu Państwa zmniejszono z 65 proc. na 40 proc. Z gmin wiejskich mają uczestniczyć w funduszu tylko te, na obszarze których znajdują się większe osady górnicze i przemysłowe.

Po przyjęciu projektu ustawy w drugim czytaniu obrady zakończono.

TELEGRAMY.

Decyzja w sprawie Kłajpedy.

GENEWA 15. 3. Pat. Ostatnim punktem posiedzenia były sprawy, dotyczące obszaru Kłajpedy. Rada Ligi Narodów przyjęła w tej sprawie sprawozdanie i wniosek delegata Guani'ego.

Delegat polski minister Skirmunt oświadczył, że Polska nie podpisze narazie odnośnego układu i zastrzega sobie jego dokładne zbadanie.

Wycieczka przemysłowców polskich.

WIEDEŃ, 15 III. (Pat.) Wycieczka przemysłowców polskich zwiedziła w środę Targi wiedeńskie. O godz. 13 m. 30 odbyło się na cześć gości polskich śniadanie, wydane przez główny Związek przemysłu austriackiego, po południu zaś przyjęcie w austriacko-polskiej izbie handlowej. Wiceprezorem dolno-austriacki Związek przemysłowców wydał na cześć delegacji polskiej obiad, podczas którego przemawiali: prezes wiedeńskiej izby handlowej, dr. Quidenos, austriacki minister handlu, dr. Schürff i polski minister handlu Kiedroń.

Minister Kiedroń o sytuacji w Polsce.

WIEDEŃ, 15.III. (P.A.T.) »Neue Freie Presse« zamieszcza wywiad u ministra handlu Kiedronia na temat sanacji finansowej w Polsce. Minister Kiedroń stwierdził, że od czasu wstrzymania druku banknotów usunięty jest radykalnie rak inflacyjny, który toczył organizm gospodarki polskiej. Dzięki zwiększeniu wpływów z podatków, można było ustalić w lutym i marcu bez deficytu. Polski bilans handlowy jest aktywny. Założenie polskiego Banku emisyjnego jest zapewnione. Znaczna część akcji bankowych jest już subskrybowana, reszta przypadnie na wielką własność i wielki kapitał, które dopiero w drugiej połowie marca dokonają subskrypcji. Te dane są ostatecznym dowodem, że pesymistyczne głosy, które się pojawiły przed rozpoczęciem sanacji, były nieuzasadnione. Przesilenie przemysłowe, jako skutek zarządzeń sanacyjnych, miało przebieg znacznie łagodniejszy, aniżeli ogólnie przypuszczano. Organizm gospodarczy, w myśl daleko sięgających zarządzeń ministra skarbu, pozostał nienaruszony i nie stracił nic ze swojej żywotności.

Sprawa Jaworzyny.

GENEWA 15.III. (P. A. T.) Rezolucja rady Ligi narodów w sprawie Jaworzyny przeprowadza rozgraniczenie na Spiszu, według berneńskiego projektu komisji delimitacyjnej. Zaleca ona podpisanie protokołów, uwzględniających w szerokiej mierze interesy ludności. Protokoły mają stanowić integralną część decyzji. Rada Ligi zaleca konferencji ambasadorów jaknajszysze załatwienie sprawy. Preliminarne rokowania ekspertów obu stron dla ustalenia ram protokołów rozpoczęły się dnia 12 b. m. w Genewie.

OFIARY.

Oddział Kuj. Stow. Kupców Polskich we Włocławku zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Władysława Nowcy na Państw. Szkołę Handlową we Włocławku Mk. 100.000.000.

Bank Kujawski w Włocławku Sp. Akc. Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Władysława Nowcy przesyła Mk. 50.000.000 na bibliotekę sądowników.

Kapusta Kiszona
13 milionów — 50 kg.
Śledzie Norweskie
5—6—700 szt. — 90 milionów beczka
Śledzie Norweskie
4—500 szt. — 85 milionów beczka
Mydło
skrzynia 300 kawałków — 50 milionów
Zapałki
Iskra i Meszonów — skrzynia 500 paczek
200 milionów
Soda
100 kg. — 25 milionów
ofiaruje
L. SZYMAŃSKI, TORUŃ,
Żeglarska 3, tel. 909 i 914.

Zgubiono dowody wartościowe majątkowe Jana Łekaszewskiego między Lubrańcem a Włocławkiem. Znalazca zechce oddać za dużą nagrodą Włocławek Kościuszki 17, albo do Miecin pocz. Lubrańiec.

Obwieszczenie Magistratu m. Włocławka.

L. III. 874/24.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1 lutego 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 19. poz. 189) wymiar państwowego podatku dochodowego na rok 1924 na obszarze m. Włocławka dla osób fizycznych i spadków wakujących, tudzież osób prawnych nieobowiązanych do publicznego skła-

dania rachunków, został przekazany Miejskiej Komisji Szacunkowej. W myśl rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 23 lutego 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 19. poz. 200) termin składania zeznań o dochodzie przez osoby fizyczne za rok 1923 upływa z dniem 23 kwietnia 1924 r.

W powyższym terminie zeznania o dochodzie winny być złożone do Magistratu m. Włocławka (pokój № 15). Również w powyższym terminie należy zapłacić w Kasie Miejskiej lub za pośrednictwem P. K. O. cały podatek przypadający od wykazanego w zeznaniu dochodu i dowód uskutecznienia zapłaty w oryginale lub odpisie, przez płatnika podpisanej, dołączyć do zeznania (art. 8. D. U. R. P. Nr. 13. poz. 110.).

Kto w wyznaczonym terminie nie złoży zeznania o dochodzie lub przedstawi niepełne dane, ulegnie grzywnie w myśl art. 93 Ustawy o podatku dochodowym (D. U. R. P. Nr. 77. poz. 607).

Kto świadomie w celu uchylenia się od ustawowej powinności podatkowej osoby własnej lub przez siebie zastępowanej, złoży nieprawdziwe zeznanie, które przyczyni się może do udaremnienia wymiaru lub uszczuplenia ustawowo należącego się podatku, niezależnie od obowiązku dopłaty należytości podatkowej o ile nie zagraża surowsza kara w myśl powszechnej ustawy karnej - ulegnie karze pieniężnej od jednokrotnej do 20-krotnej sumy niewymierzonego, uszczuplonego lub narażonego na jedno lub drugie podatku, albo w drodze sądowej karze pozbawienia wolności do jednego roku (art. 97. Ustawy o podatku dochodowym D. U. R. P. Nr. 77. poz. 607.).

PRZEWODNICZĄCY MIEJSKIEJ KOMISJI SZACUNKOWEJ:

Prezydent: *Krauze.*

Włocławek dn. 13 marca 1924 r.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Do dużego majątku potrzebna od 1 kwietnia pierwszorzędna gospodyni—kucharka ze znajomością wykwinnej kuchni i hodowli drobiu. Dobre warunki. Ofertę proszę składać do Adm. „Słowa Kujawskiego.”

Murarz Tomasz Kijanowski majster murarski jak przed wojną tak i obecnie przyjmuje wszelkie roboty murarskie. Włocławek ul. Królewiecka Nr. 21.

Magazyn mied Leokadii Urbańskiej zaopatrzony w wybór kapeluszy damskich na sezon wiosenny, również przyjmuje obstatunki. Kilińskiego 12.

Maszyna damska „Singer”, umywalka z marmurową płytą, do sprzedania. Kilińskiego 12 miesz. 4.

Potrzebny chłopiec do posług zakładu Krawiecki A. Szałkowskiego ul. 3-go Maja 25.

Sprzedaj towarów wełnianych i zakład krawiecki T. TOMCZAK, Włocławek, Cygan-ka 16 poleca towary na sezon wiosenny i letni w najlepszych gatunkach krajowych i zagranicznych. Wykonanie robót solidne. Ceny przystępne.

Worki nowe i używane poleca Zakład porożniczy. W. Skonieczny Tumka 18 we Włocławku.

Zgubiono portfel z pieniędzmi i różnymi dokumentami. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za nagrodą do Administracji „Słowa Kujawskiego”.

Zgubiono legitymację pocztową, książkę wojskową oraz papiery cechowe na im. Stanisława Czerniewskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do Pollejt.

Zegarmistrz Adrzej Krawczyk wykonuje roboty solidnie i tanio ul. 3-go Maja № 14 m. 4 II-e piętro.